

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio Practica ...

De Conversatione Apostolica A Curatoribus Animarum piè & fructosè
instituenda - Complectens vatios & solidos modos juvandi & consolandi
diversorum Statuum Personas afflictas, præcipuè ægras & captivas

Lohner, Tobias

Dilingae, 1677

§. 5. Quæ industriæ in hac Visitatione adhibende sint.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48248](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48248)

§. IV.

Quæ industriæ in hac Visitatione adhibendæ sint.

I. **U**T harum iudustriarum necessitatem tantò faciliùs apprehendat Operarius, ante omnia præclarum istud S. Gregorii hom. 17. in Evang. monitum considerare debet: *Considerandum nobis est, Fratres carissimi, ut, qui unâ, eâdemque voce exhortationis non sufficit simul cunctos admonere, studeat singulos, in quantum valet, instruere, & privatis locutionibus adificare. Debemus namque pensare, quòd à Domino sanctis Apostolis dicitur, per Apostolos nobis. Vos estis sal terra. Si igitur sal sumus, condire mentes Fideium debemus. Vos igitur, qui Pastores estis, pensate, quia animalia Dei pascitis, de quibus profectò animalibus DEO per Psalmistam dicitur: Animalia tua habitabunt in ea. Et saepe videmus, quòd petra salis brutis animalibus anteponitur, ut ex eadem salis petra lambere debeant, & meliorari. Quasi ergo inter bruta animalia petra salis, debet esse Sacerdos in Populis. Curare namque Sacerdoti necesse est, quæ singulis dicat, qualiter unumquemque admoneat, ut, quisquis Sacerdoti iungitur, quasi è salis tactu aterna vita sapore condiamur. Sale etenim non sumus, si corda audientium non condiamus. Ex qua sententia faciliè apparet, quantam diligentiam & conatum adhibere debeat Operarius, ut in privatis allocutionibus suo muneri & obligationi satisfaciat, atque ex iisdem debitum fructum reportare studeat; quem in finem sequentes industriæ ipsi non parùm servient.*

II. Prima ergo industria est, ut saluberrimum illud monitum à Rege Abimelech olim Saræ uxori Abraham datum gen. 2. sibi applicet, atque in recenti semper memoria habeat: *Quocunque perrexeris, memento te deprehensum; à DEO scilicet, Christo, & S. Angelo Custode tuo; quare, ut S. Bernardus in Ps. 90. salubriter monet, in omni angulo Angelo tuo (& ipsi DEO ac Christo in medio ipsius, & eorum, quibus cum loquitur, consistentibus, & quærentibus: quos sermones confertis ad invicem?) reverentiam habeat, neque audeat illis præsentibus, quod quovis alio Homine præsentem facere vel dicere non auderet. Certè si, teste Seneca, magna pars peccatorum tollitur, si peccaturis testis assistat; dubitari non de-*

bet, Operarium, si tales & tam potentes testes sibi assistentibus habeat, multò magis ab omni lapsu in peccatum præsertim iri, sicque cum veritate dicturum cum Davide Ps. 117. *Providebam Dominum in conspectu meo semper, quoniam à deo non derisus est mihi, ne commovear.*

III. Altera industria est, ut pariter memoriæ suæ bene imprimat verissimam illam, & saluberrimam Guidonis de tranquillitate animi sententiã: *Quidquid dixeris, memento morum tuorum chirographum exhibere.* Cùm ergo juxta S. Augustinum de doctr. Christ. sic Doctor bonam vitam eligere debeat, ut etiam famam bonam non negligat; & ut idem I. de viduit. bono ait, nobis necessaria fit vita nostra, alii fama nostra; eò quòd, ut S. Hieronymus in c. 4. Matt. sapienter advertit, Opera salutis sine fama boni odoris non relucant; meritò attendere summopere debet Operarius, ut nihil loquatur, per quod vel minimam instrumenti tam necessarii imminutionem pati queat, sed potius juxta D. Petri epist. 1. c. 3. monitum, Dominum Christum sanctificet in corde (& lingua) suo paratus semper ad satisfactionem omni poscenti ratione de ea, quæ in ipso est, spe, cum timore & modestia conscientiam habens bonam, ut in eo, quod detrahunt ipsi, confundantur, qui calumniantur bonam ipsius in Christo conversationem.

IV. Tertia industria est, ut certò sibi persuadeat, de sua conversatione perinde dici posse, quod S. Hieronymus in epist. ad Heliod. de conversatione Episcopi dixit: *De conversatione Episcopi & conversatio quasi in speculo posita, Magistra est publica disciplina. Quidquid fecerit (vel dixerit) id sibi omnes mirandum putant.* Hinc enim non parùm excitabitur, ut caveat, ne quemquam facto vel verbo scandalizet, & per hoc terribilem illam Christi Servatoris comminationem incurrat: *Va homini, per quem scandalum venit. Expedi ei, ut suspendatur mola asinaria in collo eius, & demergatur in profundum.* Matt. 18. aut illam S. Bernurdi in quad. serm. *Nisi tibi videtur graviolem ab eo Christus sustinere persecutionem qui suggestionem malignam, exemplo pernicioso, scandali occasione pervertit animos, quàm à Iudæo, qui sanguinem suum fudit.*

V. Quarta tandem industria est, ut cautionem à S. Francisco Xaverio, teste Turfellino l. 6, c. 12. ejusmodi Operarii præferat

prescriptam sedulo observet; Apud eos, quibuscum versaris, quosvis Amicos & Familiares ita semper te geras, ut si aliquando futuri sint inimici. Hac cogitatio lascivientem licentiã vitam facile cohibebit, ut ne quid familiaritate & amicitia proventus offendas; simulque talis cautio illos in verecundiam adducet, sine ulla causa tibi amicitiam renunciandi. Quæ doctrina ut tantò efficacior sit, proderit alteram quoque cautionem supra ex vita S. Ignatii allatam jungere, quã dicebat, eã consideratione verbum quodvis esse proferendum, ac si certò ad multorum aures esset perventurum.

§. VI.

Quæ pericula in Visitatione Apostolica declinanda sint.

I. Quàm periculosa sit hæc Visitationis Apostolicæ functio, sapienter S. Ignatius advertit, qui, ut in vita l. 5. c. 11. Ribadeneira testatur, dicere solebat, pulcherrimum quidem esse munus, & Operariorum proprium, versandi cum Hominibus familiariter, & agendi; sed illud, quò plùs habet utilitatis, si rectè fiat; eo etiam plùs periculi habere, si ineptè peragatur. Nam, ut moratus sermo, & modesti, prudentisque hominis assiduus alios ad Christum maximè allectat, & invitat; ita præcipitis atque inconsiderati usus à sancto plerumque proposito avertit, & offensio contrahitur, ex quo quærebatur utilitas. Multas proinde cautiones censebat adhibendas, ut illud munus officii utiliter exerceretur, quas quidem ipse exemplo magis tradebat, quàm verbo. Ego tamen triplicem potissimùm adhibendam existimo, in triplici scilicet periculo declinando.

II. Quorum primum est, ne in familiari ejusmodi visitatione paulatim sinistra intentio & affectus carnalis subintret, sicque illud Thomæ Kempensis l. 1. c. 15. verificetur: *Sape videtur esse charitas, & est magis carnalitas.* Et ut S. Thomas Aquinas opusc. 61. c. 31. loquitur, *nonnunquam Amicitia, que sine vitio naturaliter, vel spiritualiter inchoatur, submirante vitio carnaliter terminatur.* Sicut enim in pestilentibus locis sensim attractus aër latentem corporis morbum iniicit; sic in prava consuetudine ac conversatione, maxima